

BIBLIOGRAFIA

Petrografia

Burri, C. und Parga-Pondal, I. — *Zur Petrographie der basischen Eruptivgesteine der Campos de Calatrava (Provinz Ciudad Real, Spanien)* (Schw. Min. Petr. Mitt., B. XIII, 1933, pp. 40-73; figs. 3).

Els autors d'aquest treball, professors el primer de Zuric i el segon de la Universitat de Santiago, coneguts els seus treballs publicats aquests darrers anys, alguns referents a roques espanyoles, així com altres en preparació sobre roques neovolcàniques de la Península Ibèrica i sobre algunes erupcions de Catalunya, han examinat detallament les roques eruptives de la zona volcànica de Ciudad Real, estudiada recentment pel catedràtic de Geografia Física de la Universitat de Madrid, F. HERNÁNDEZ PACHECO, en una valuosa memòria premiada i publicada per l'Acadèmia de Ciències de Madrid.

El treball ressenyat és complet en allò que es refereix a la regió volcànica esmentada, per estar orientat en un sentit que no s'havia aplicat fins ara; en efecte, els autors s'ocupen no solament de l'anàlisi microestructural i mineralògic, sinó, també, i principalment, dels moderns mètodes petroquímics i de la interpretació dels anàlisis ideats pel Prof. NIGLI i els seus deixebles.

Comencen fent un breu resum geològic al qual segueix el petrogràfic. Entre les nombroses roques estudiades hi ha dos grups: I amb feldespat, II sense feldespat; el primer constituït per basalts plagioclàsics i el segon per roques compostes de nefelina, augita, oliví, magnetita i accidentalment quelcom de melilita. Aquestes roques darreres han estat classificades fins ara com a basalts nefelínics, però els autors creuen que no deu conservar-se aquest nom de basalts nefelínics, perquè no poden dir-se basalts les roques que no tenen feldespat; proposen la denominació de nefelinites olivíniques.

Totes les roques volcàniques dels Campos de Calatrava són de magma bàsic i ultrabàsic, molt semblants entre elles macroscòpicament; els autors les divideixen en tres grups:

Basalts labradorítics olivínics, que corresponen exactament als basalts plagioclàsics dels autors espanyols.

Ankaratrites, nom proposat per LACROIX per a unes roques ultrabàsiques de Madagascar idèntiques a les de Ciudad Real i nomenades fins ara basalts nefelínics i melilitics.

Leucitites olivíniques melanòcrates, roques citades per primer cop, doncs la leucita era desconeguda en les roques de Ciudad Real. Representa un tipus de roca alcalina molt bàsica, que deu ésser molt rara, tota vegada que amb aquest caràcter ultrabàsic solament s'ha trobat a Uganda i en el volcà de Villamayor (Ciudad Real).

Les leucitites olivíniques tenen augita, oliví, biotita, nefelina, leucota i magnetita; els fenocristalls són d'oliví i es troben en una pasta formada per una apretada trama verdosa d'augita en la qual hi ha nombrosos grans esferoidals de leucita, grans de nefelina i làmines irregulars de biotita.

Després de dedicar bona part del treball a la descripció minuciosa dels caràcters químics i mineralògics fan un detingut estudi químic comparatiu per a situar aquestes roques en el lloc que els correspon dintre les modernes classificacions petroquímiques i definir el seu quimisme.

A aquesta part en segueix una altra de molt interessant dedicada a definir les erupcions dels Campos de Calatrava com una província petrogràfica i establir les seves relacions amb les demés províncies neovolcàniques d'Espanya. — M. SAN MIGUEL DE LA CÁMARA.

Paleontologia

Bataller, J. R. — *Los rayos X y las investigaciones paleontológicas* (Revista Ibérica, n.º 1004; Barcelona, 1933).

Notà que resumeix les investigacions realitzades fins a la data, aplicant els raigs X a l'estudi dels fòssils i donant compte dels treballs realitzats per l'autor, que ha aplicat amb èxit aquest nou procediment d'estudi, en fòssils de diferent antiguitat i procedència. — N. LLOPIS LLADÓ.

Protistologia

Biecheler, Mlle. Berthe — *Sur un Dinoflagellé à capsule périmoléaire, Plectodinium, n. gen. nucleovolvatum, n. sp. et sur les relations des Péridiniens avec les Radiolaires* (C. R. Ac. Sc. Paris, 198, 1934, pp. 404).

Dóna compte d'haver estat trobat a l'estany de Thau (França meridional) una Peridínia que constitueix un gènere i una espècie nova i que és un altre llaç de l'esmentat grup amb els Radiolaris, per la presència d'una càpsula al voltant del nucli. — J. B. D'AGUILAR-AMAT.